

ROHOD KÖZSÉG

KÖRNYEZETVÉDELMI JAVASLAT

Nyíregyháza, 2005. október hó

FELZETLAP

Rohod Község településrendezési
tervéhez

KÖRNYEZETVÉDELMI JAVASLAT

Tervező

.....
Molnár Béla sk.
vegyésszámérnök
környezetvédelmi szakmérnök

Nyíregyháza, 2005. október hó

Környezetvédelmi javaslat

Általános ismertetés:

A területnek továbbra is adottnak tekinthetők a biztonságos megélhetéshez szükséges emberi, természeti és gazdasági feltételei. Az eddig is kedvezőnek nevezhető geoföldrajzi elhelyezkedésében, a település elérésében jelentős tervezett fejlesztésként könyvelhető el majd a település közigazgatási területétől D-re tervezett M3-as autópálya tervezett nyomvonala.

A települési összekötő utak Nyírkércs, Petneháza, Nyírmada, Nyírkarász települések irányába jelenthet minőségi kapcsolatot. Az utak nyomvonala mezőgazdasági általános területeket érint.

Vasúti kapcsolata a településnek nincs, a Nyíregyháza-Vásárosnamény vasúti mellékvonal Nyírmada Vaja településeknél halad át.

A település Önkormányzata a 2000. évi XLIII. tv., és a 123/2003. (VIII.15.) Korm. rendelet szerint elkészítette a Hulladékgazdálkodási Tervet, illetve a Környezetvédelmi és Környezetegészségügyi Programját. Az előbbi 2004. november hónapban készítette a Molnár Környezetvédelmi Mérnöki Kft., a Környezetvédelmi programot a Hazai térségfejlesztő Rt. készítette el 2005. január hónapban. A község hulladékgazdálkodási tervét 22/2004. (XII.10.) KT.sz. rendelettel fogadta el az önkormányzat.

Fejlesztési javaslat:

- A Környezetvédelmi szempontból is hatékony településgazdálkodás érdekében fejleszteni kell a helyi rendeleteket a hulladékgazdálkodás, állattartás, zajvédelem, köztisztaság, településvédelem területén.
- A település legfontosabb rövid távú programjában prioritást kell biztosítani:
 - § A közműfejlesztés településszintű megvalósításának
 - § A településközpontot elkerülő forgalmi viszonyok kialakításának
 - § A levegő környezeti állapotát zavaró közlekedésszerkezet, zöldterületfejlesztés és energiafelhasználás megteremtésének
- A település térségi kapcsolatainak fejlesztését célzó közlekedésfejlesztés megvalósítása fontos rövid, és hosszú távú feladat.
- A településszerkezetet elkerülő, tehermentesítő félkör-gyűrű kialakításának közlekedési szempontok mellett környezetvédelmi, gazdaságfejlesztő hatása a legjelentősebb.
- A gazdasági övezetekkel határos meglévő, és tervezett lakóterületek védelmére kell törekedni, a zajterhelés, levegőterhelés csökkentésével, kedvező zöldfelületi arány biztosításával.

- A település területén jelenleg is működő, és tervezett gazdasági tevékenységek esetében a megfelelő infrastruktúra kiépítésével és az elérhető legjobb technológia alkalmazásával kell elérni, hogy működésük ne jelentsen kockázatot védett övezetekre, a földtani közegre, felszíni, és felszín alatti vizekre.
- A lakóterületek hátsókerti zónájában a konyhakerti gazdálkodás mellett a zöldterület-jelleget erősítő fás-lombos kertkultúrára való átrendeződést kell a későbbiekben előnyben részesíteni. Ennek elsősorban a települést körülzáró zöldsáv jellegű védelmi vonal megteremtése a célja.
- A védelmi jellegfokozása érdekében javítani kell a terület erdősültségét is. Az összefüggő zöldfelületi rendszer megteremtése érdekében növelni kell a külterületi dűlőutak és a belterületi utcai fasorok állományát.
- Külterületen meglévő mezőgazdasági telephelyen, és a tervezett beépítésre szánt gazdasági területeken belül védő zöldsávot kell kialakítani.
- A belterület Dny-i határán fellelhető roncsolt területet rekultiválással, tájrendezéssel zöldterületté kell alakítani.
- A településen az építési munkákhoz, legális bányából származó ásványi anyagot lehet felhasználni.
- A település megélhetésében távlatban is a jó termőhelyi adottságokon alapuló gazdálkodás (növénytermesztés, állattenyésztés, gyümölcsstermesztés, legelőgazdálkodás) kap szerepet. A gazdasági struktúrájában növelni kell a mezőgazdasághoz kapcsolódó feldolgozó és szolgáltatói tevékenységeket vonzó infrastrukturális feltételeket. Ezen belül nagyobb hangsúlyt kell fektetni a természetvédelmi területek környezet- és természetbarát hasznosításának megvalósítására.
- Fejleszteni az idegenforgalom és falusi turizmus lehetőségeit, valamint a Csokaj-tó környezetére alapozott szolgáltatások körét – tervezett üdülőházak terület – ügyelve arra, hogy a tó és közvetlen környezetében a természeti értékek megóvásra kerüljenek.
- A település belterületén kialakult, vagy létesülő kereskedelmi-gazdasági-szolgáltató, illetve egyéb nem zavaró gazdasági ipari tevékenységek csak a környezetvédelmi előírások betartásával működhetnek. Ennek érdekében a település területén környezetzavaró telekhasználat, illetve tevékenység nem engedélyezhető. A jelentősebb környezetterheléssel működő gazdasági tevékenységek a gazdasági célú övezetekben, a megfelelő környezetvédelmi engedélyek és követelmények alapján helyezhetők el.
- A tevékenységek területi elhelyezésénél, védőterület-igényénél figyelembe kell venni a 20/2001. (II. 14.) Korm. r., a 21/2001.(II.14.) Korm. r. előírásait. A település területe a „felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny terület”.
- A település területének levegőkörnyezeti állapota a 4/2002.(X.7.)KvVM r. alapján, „az ország többi területe” 10. zónába tartozik.

Levegőminőség védelme:

A település levegőkörnyezeti állapota a 4/2002.(X.7.)KvVM r. alapján az „ország többi területe” zónán belül kén-dioxid, szén-monoxid, nitrogén-dioxid és benzol vonatkozásában „F”, szilárd (PM10) vonatkozásában „E” zónacsoportba tartozik, a levegőterhelési határértékek ennek megfelelően biztosítandók.

A település területén (a levegőminőség megőrzése érdekében) a 21/2001. (II.14.) Korm. r., a 4/2004.(IV.7.)KvVM-ESZCSM-FVM r.-el módosított 14/2001. (V.9) KöM-EuM-FVM e.r., a 23/2001 (XI. 13.)KöM r., valamint a 10/2001. (IV.19.)KöM r. által előírt követelmények és légszennyezettségi határértékek betartását kell biztosítani.

A település levegőminőségi állapotát távlatban is a lokális emissziók és a háttérszennyezés határozzák meg az éghajlati és meteorológiai állapotok alakulásától függően.

A település levegőkörnyezete nem tartozik a szennyezett térségek közé így a levegőminőség megőrzése fontos, elvárható és teljesíthető települési program. A területen az uralkodó szélirány ÉK-i és DNY-i, néha előfordul a K-i és D-i áramlás is. Az uralkodó szél átlagos sebessége 3.0 m/s-ra vehető.

Fejlesztési javaslat:

- A lokális emissziók mérséklését a közlekedési szerkezet fejlesztése, a tüzeléstechnikában bekövetkező korszerűsödés, az ipari kibocsátások szabályozása, valamint a zöldfelületi adottságok továbbfejlesztése együtt biztosítják.
- A közutak mentén fasor telepítését kell megvalósítani.
- A tüzeléstechnikai emissziók mérséklése érdekében a 100 %-os vezetékes gázellátottság mellett el kell érni a 80-90 %-os fogyasztói arány kialakulását. A hagyományos tüzelőanyagok és tüzelőberendezések használatát (különösen a központban) ennek megfelelően kell csökkenteni.
- A meglévő és tervezett gazdasági-ipari tevékenységek emissziójának csökkentése érdekében a kommunális és technológiai hőigény előállításához csak gáz, vagy elektromos energia vehető igénybe.
- Távlatban az alternatív energiahordozók (mint nap- és szélenergia) fokozottabb elterjedését kell segíteni.
- A jobb levegőkörnyezet biztosítása érdekében belterületen a pormentes utak arányának fejlesztésére, az utak, előkertek intenzívebb növényállományának kialakulására, külterületen a talajadottságoknak megfelelő, rendeltetésszerű gazdálkodásra, a talaj növényfedettségének növelésére kell törekedni.
- A belterületi állattartás szaghatása vonatkozásában szükséges az állattartási és a trágyakezelési feltételek szigorúbb szabályozása.
- Külterületi állattartó telepek, tanyák, majorok szaghatását, légszennyezését a tartás és (üzemelés)technológia korszerűsítésével és a telephely környezetének védőfásításával kell csökkenteni.
- A defláció érzékeny É-ÉK-i külterületi övezetek által keltett porterhelés részben a hátsóterek nagyobb zöldfelületet, lombfelületet biztosító hasznosításával, részben erdősítéssel szükséges mérsékelni.

Zaj- és rezgés:

A település zajterheltséget távlatban is a közlekedési eredetű zajforrások, valamint a gazdasági tevékenységhez kapcsolódó zajkeltések határozzák meg. Ezek alakulásában a szezonális és napszaki jelleg miatt csúcsterheléses időszakokkal is számolni kell.

A település területének zajvédelmi besorolása a 8/2002. (III. 22.) KöM-EüM e. r. és az OTÉK alapján az alábbiak szerint alakul:

- Zajvédelmi övezet: lakóövezetek (Lf falusias), az övezetekhez tartozó, vagy azok által közrevett Ksp sportterület, Kt temetőterület, Z közpark, E erdőterület, ha nem pihenési célú).
- Zajvédelmi övezet: Vt településközpont vegyes terület.
- Zajvédelmi övezet: Gksz kereskedelmi-szolgáltató övezet, Ge ipar terület, Mk mezőgazdasági kertségi övezet.

A külterületi telephelyeken és területhasználatok esetében (Má, E, V belterülettől 100 m-en túli sávja) az MSZ-13-111 alkalmazása szerinti zajterhelés a mértékadó.

Az egyes övezeteken belül érvényes zajterhelési határértékeket üzemi, építési és közlekedési zajra a rendelet 1.-2.-3. számú melléklete, épületek zajtól védendő helyiségeiben megengedett zajterhelésre a rendelet 4. számú melléklete, az emberre ható rezgésterhelés határértékeit a rendelet 5. számú melléklete alapján kell alkalmazni a védendő területre vonatkozatható megítélési pozíciók szerinti értékekkel.

A közlekedési zaj várható terhelései a település területén:

Út száma	2003. év forgalmi adatai				2015. év forgalmi adatai			
	ÁNF Ej/nap	LAeq nap- pal dB	LAeq éjjel dB	Korrektció dB	ÁNF Ej/nap dB	LAeq nap- pal dB	LAeq éjjel dB	Határérték dB
41. sz. fkl. út	5012	62	55	-4.0	3000	58	50	60/50
4107. sz. kl.út	404	55	50		500	55	50	60/50

Az utakra vonatkozó haladási sebességek a KRESZ által megengedett értékkel, illetve az M3-as autópálya megépítésével várható tehermentesítő hatás adataival lettek figyelembe véve!

A település környezetvédelmi programja szerint mivel a 41. sz. fkl. út nem halad keresztül a település lakott részein, így a közlekedésből származó zaj nem zavarja a lakosságot. A település belterületét érintő 4107.sz. kl. út forgalma nem jelentős.

Javaslat:

A tervezett M3-as autópálya megépítésével a 41. és 49.sz. fkl. út forgalmának jelentős csökkenésével lehet számolni. Az utak települést érintő szakaszain korlátozni kell a csendigényes, vagy lakáscélú terület-felhasználást, előtérbe kell helyezni a gazdasági (kereskedelem-szolgáltatás) funkciókat. A lakosság és az építmények védelme érdekében az alábbi zajvédelmi eszközöket kell alkalmazni:

- Kifogástalan útburkolati viszonyok kialakítása.
- Haladási sebesség korlátozása.
- Az utcára néző épülethomlokzatokat (épületszerkezet, nyílászárók) a mértékadó zajszint alapján kell akusztikai védelemmel ellátni.
- Amennyiben lehetséges, a csendigényes épületfunkciókat az árnyékolt oldalra kell szervezni. Új épületeknél, átépítéseknél ezt a tájolási módot kell alkalmazni.
- Az előkerttel rendelkező lakóépületeknél a kerítéseket zajvédelmi, zajárnyékoló funkcióval, hézagmentesen javasolt kialakítani.
- A gazdasági területeknél beültetési kötelezettséget kell előírni.

Vasúti zaj:

A település területet jelenleg vasútvonal nem érinti. A meglévő Nyíregyháza-Vásárosnamény vasúti mellékvonal a közigazgatási területtől D-re Vaja településnél közelíti meg a települést. Ilyen jellegű zajterheléssel nem kell számolni.

Üzemi zaj:

Üzemi létesítményektől származó zaj megengedett értékei:

- 1. zajvédelmi övezetben 50/40 dB,**
- 2. zajvédelmi övezetben 55/45 dB,**
- 3. zajvédelmi övezetben 60/50 dB.**

A gazdasági tevékenységből eredően a belterületen nem volt tapasztalható zavaró esemény. Ezt továbbra is biztosítani kell a törvényben előírt követelmények betartásával: a létesítési, üzemeltetési engedélyek kiadásakor, a zajkibocsátási határérték kérelmek elbírálása során, valamint a helyi zajvédelmi rendelet megalkotásával és érvényesítésével.

A belterületi, vagy belterület közeli gazdasági övezeteket (benne a tervezett övezeteket) úgy kell kialakítani, hogy azok zajemissziója ne okozzon határértéket meghaladó terhelést a védendő létesítmények, illetve területhasználatok felé.

Épületakusztika

A település lakó-, és intézmény épületei általában kedvezőtlen zajvédelmi tájolással és az épületszerkezetek (falazat, nyílászárók) gyenge akusztikai képességgel rendelkeznek. Ennek következménye, hogy a környezeti zaj az épületek helyiségeiben is magasabb értékekkel van jelen.

Építőipari kivitelezési tevékenységből származó zaj:

Az építési zaj megengedett értékei:

- Egy hónap, vagy kevesebb időtartam: 1. övezet 60/45 dB; 2. övezet 65/50 dB; 3. és 4. övezet 70/55 dB;
- Egy hónaptól egy évig: 1. övezet 55/40 dB; 2. övezet 60/45 dB; 3. övezet 65/50 dB; 4. övezet 70/55 dB.
- Egy évnél több; 1. övezet 50/35 dB; 2. övezet 55/40 dB; 3. övezet 60/45 dB; 4. övezet 65/50 dB.

Az építési zajhatárértékek betartása minden esetben építtető, vagy kivitelező kötelezettsége.

Talaj- és vízvédelem:

Rohod az Északkelet-Nyírségben, Nyíregyházától ÉK-re mintegy 40 km távolságra található település. A 41-es útról leágazó alsórendű úton közelíthető meg. Domborzata sík jellegű és változatos talajviszonyok jellemzik. A jellemző terepmagasság Rohod község közigazgatási területén 125,00-135,00 m Bf. között változik, de legmagasabb ponton – templomdomb – a magasság eléri a 144,35 m Bf. magasságot. Talaja kovárványos barna erdőtalaj és futó homok.

A talajok vonatkozásában legnagyobb veszélyeztetést továbbra is az állattartás-trágyakezelés, a hulladék-elhelyezés, valamint a lefolyástalan területeken a belvíz, a lazább szerkezetű részeken a deflációt jelenti.

A település területe felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny terület.

Talajvédelem:

A terület érzékenységből eredően kell alkalmazni:

a 219/2004.(VII.21.)Korm. r., 220/2004.(VII.21.)Korm. r., a 10/2000. (VI. 2.)KöM-EuM-FVM-KHVM e.r., a 203/2001. (X. 26.)Korm. r., a 204/2001.(X.26.)Korm. r., valamint a 28/2004.(XII.25.)KvVM r.-ekben előírt minőségi és eljárási követelményeket.

A talajvédelem legfontosabb feladatai:

- A szennyvíz- és csapadékvíz elvezető hálózat településszintű kiépítése megtörtént. A hálózat üzembe helyezését követően a házi közműpótlók megszüntetése, a rákötések arányának növelése. A tervezett új beépítésre szánt területeken a hálózat kiépítése.
- A bel- és külterületen folytatott állattartás, illetve trágyakezelés követelmények szerinti technológiájának a kialakítása. A talajhasználat (kemizálás, trágyázás, öntözés, beépítés) szennyezési kockázatot kizáró megvalósítása.

- A település területen az építési, vagy földmunkákhoz csak legális anyagnyerő helyről származó ásványi anyagot lehet felhasználni. A talajadottságok alapján távlatban is a növénytermesztésnek, növénytermesztésnek, állattartásnak, a legelőgazdálkodásnak van tere a település területén.
- A gyümölcsöskertekben a kertműveléses gazdálkodást, a nagyobb lombtömeget adó kultúrák irányába célszerű fejleszteni.
- A földhasznosítás arányában csak a szükségesnek látszó művelési ágváltozások (erdősítés, víztározó terület) eredményezhetnek kismértékű eltolódást.
- A talajszennyezés kockázatának kizárása érdekében a felhagyott, romos gazdasági majorok, tanyahelyek területét önkormányzati hatáskörben kell rendezni.
- A település területén a gazdasági tevékenységek esetében a megfelelő infrastruktúra és az elérhető legjobb technológia alkalmazásával kell elérni, hogy működésük ne jelentsen szennyezési kockázatot a földtani közegre, felszíni és felszín alatti vizekre.
- A potenciálisan szennyezési kockázatot jelentő tevékenységeket, telephelyeket külön környezetvédelmi felülvizsgálat alapján szükséges felmérni és a szükséges intézkedések megtétele után üzemeltetni.
- A fekáliás szippantott szennyvizek illegális ürítőhelyeit fel kell számolni. A szennyvizek a zárt szennyvíz-hálózatot át a őri szennyvíztelepen kerülnek majd elhelyezésre.
- A település állati hulla gyűjtőhelye az őri szennyvíz-telep továbbra is befogadóként szolgál.
- A talaj- és vízvédelem érdekében (bár a település nem tartozik a nitrátérzékeny térségek sorába) betartandó a 49/2001.(IV.3.) Korm. rendelet „A vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről”, valamint az 50/2001. (IV.3.) Korm. rendelet „A szennyvizek és szennyvíziszapok mezőgazdasági felhasználásának és kezelésének szabályairól” szóló követelmények.

Vízvédelem:

Rohod község belvív veszélyeztetettség szempontjából a nem belvívveszélyes kategóriába tartozik. A község területén a 125,0-135,0 m Bf. szint közötti területeket tervezzük beépíteni.

A község területén csak vízrendezett területeket lehet beépíteni. Beépítés előtt a mély fekvésű területeket fel kell tölteni, a vízelvezető hálózatot ki kell építeni. A csapadékvíz elvezetés tervezésénél a felületi vizek elvezetésén kívül, a talajvízszint süllyesztésről is gondoskodni kell.

A belvívcsatornák mentén a parti sávot, kezelői sávot biztosítani kell, azt beépíteni nem lehet, melynek mérete Igazgatósági kezelésű, és Társulati kezelésű csatornák esetében egyaránt a parti élektől számított 3,0-3,0 m.

A vízvédelmi feladatokat a talajvédelmi feladatokkal összhangban kell megvalósítani. A település felszín alatti vizek tekintetében érzékeny vízminőség-védelmi területek köze tartozik.

A felszíni és felszín alatti vizek védelme érdekében be kell tartani a már említett 219/2004. (VII.21.) Korm. r., 220/2004.(VII.21.) Korm. r., a 10/2000. (VI.2.)KöM-EüM-FVM-KHVM e. r., a 203/2001.(X.26.) Korm. r., a 204/2001. (X.26.) Korm. r., valamint a 28/2004. (XII.25.) KvVM r.-ekben előírt minőségi és eljárási követelményeket.

Vízellátás:

A település vízigényének biztosítása mélyfúrású kutakkal történik. A 3 db víztermelő kút Rohod község külterületén található, hálózat üzemeltetője a Kristályvíz Kht. Mátészalka. A vízigényeket a kutak távlatban is biztosítani tudják.

Szennyvíz-elhelyezés:

A településen csatornahálózat üzemel. A szennyvizet Őr községben kiépített tisztítóba vezetik. A telepre bevezetendő szennyvíz minőségét a 204/2001. (X. 26.) Korm. r. szabályozza.

A hálózat teljes kiépülése után a házi közműpótlókat fel kell számolni.

Csapadékvíz elhelyezés:

A talaj vízháztartását a gyenge lefolyás mellett a vízhiány jellemzi, ugyanakkor a kötött talajviszonyok miatt nagy csapadékú időszakokban belvízveszély alakulhat ki. A településen a belterületi csapadékvíz elvezető rendszer gyakorlatilag kiépítetlen. A meglévő csapadék-vízelvezetők nagyobb része szikkasztó jellegű. A település mintegy felét lefedő 4200 m hosszú hálózat 400 m zárt csatornából (Jókai u.), valamint 3800 m nyílt árokból áll (fele burkolt, fele burkolatlan). Befogadó a III. sz. főfolyás. A település gyűjtőútjain javasoljuk zárt hálózat kiépítését.

A belterületi felszíni vízelvezető rendszer működőképessége érdekében a rendszer korszerűsítését tovább kell folytatni. Mindenekelőtt a település teljes közigazgatási területére – de legalább a belterület, beépítésre szánt terület vonatkozásában javasoljuk belvízrendezési tanulmányterv elkészíttetését.

A külterületi vizes helyek, vízállások rendezését, esetleg vízgyűjtő meder kialakításának lehetőségét, igényét célszerű tanulmányszinten megvizsgálni.

A távlati vízvédelem egyik sarkalatos kérdése a terület felszíni és felszín alatti vizeinek fokozottabb minőségi védelme, a szennyezési kockázatok kizárásával, vagy csökkentésével.

A településen számos egyedi vízkivételi hely van (ásott kút, fúrott kút). A laboratóriumi vizsgálatok megállapították, hogy az így nyert vizek nitráttartalma magas, emberi fogyasztásra nem alkalmas. A későbbiekben vízvédelmi érdekből valamennyi ásott kutat fel kell számolni.

Hulladékgazdálkodás:

A település önkormányzata 2004. évben elkészítette a Települési Hulladékgazdálkodási Tervet, mely az érintett Környezetvédelmi hatóság részére benyújtásra került.

Az egyes tevékenységek, szolgáltatások során felmerülő hulladék-gazdálkodási feladatokat a 2000. évi XLIII. tv., a 98/2001.(VI.15.) Korm. rendelet, a 4/2001. (II.23.) KöM r., a 9/2001. (IV.9.) KöM r., a 16/2001. (VII. 18.)KöM r., 16/2002.(IV.10.)EüM r. és a 241/2001.(XII.10.) Korm. r előírásai szerint kell megvalósítani.

A településnek nincs hulladéklerakó telepe. A településen továbbra is rendezett, gyűjtőjáratos hulladékgyűjtés folyik. Az összegyűjtött hulladékot az nagyecsed hulladéklerakó telepen helyezik el. A hulladékgyűjtésbe be kell kapcsolni az új lakó és gazdasági övezeteket is. A közeljövőben lehetőség van a szelektív hulladékgyűjtés kialakítására, melyhez a lehetőséget a helyi építési szabályzat is biztosítja.

Védőövezetek:

A település területén nem kívánunk olyan tevékenységet megengedni, mely a 21/2001. (II.14.) Korm. rendelet 2.sz. melléklete szerint védőtávolság kijelölését igényelné.

A település területén védőtávolságot igénylő tevékenységek és létesítmények:

- Vízfolyások mellett a törvényben előírt védőövezet, vagy korlátozás.
- Villamos távvezetékek biztonsági övezetei a 122/2004.(X.15.) GKM r. szerinti terület.
- A területet érintő földgáz termékvezeték a törvényben előírt védőövezetet igényli.

A meglévő vagy tervezett természeti területek környezetében a területhasználatban egyedileg megállapított pufferzóna kijelölése javasolt, melyet a HNP-vel közösen javasolt megfogalmazni.